

राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्रात
क्षेत्रविकास कार्यक्रम राबविण्यासाठी अनुदान
वितरित करण्यास मंजूरी बाबत सन २०२३-२४.

महाराष्ट्र शासन

अल्पसंख्याक विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : नाक्षेवि-२०२३/प्र.क्र.३४/का.९,

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.

दिनांक : ०८ मे, २०२३

- संदर्भ :-** १) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्र. क्षेत्रविका-
२०१५/प्र.क्र.७६/का.९ दि. १८ जून, २०१५.
२) शासन पुरकपत्र, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्र.क्षेविका-
२०१५/प्र.क्र.५/का-९ दि. ९ मार्च, २०१६.
३) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. अर्थसं - २०२३/ प्र.क्र.३४/अर्थ-३,
दि. १२ एप्रिल २०२३.

प्रस्तावना :-

अल्पसंख्याक विकास विभागाने सन २००८-०९ या वर्षापासून राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्रांकरिता क्षेत्रविकास कार्यक्रम कार्यान्वित केला असून उपरोक्त संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये ही योजना सन २०१५-१६ या वर्षात राबविण्यास मंजूरी देण्यात आली आहे. तसेच संदर्भ क्र.२ येथील शासन पुरकपत्रान्वये, दि.१८ जून, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयातील योजनेची कार्यपद्धती या शीर्षाखाली परिच्छेद (ब) (iii) च्या पुढे परिच्छेद दाखल करण्याचा निर्णय शासन मान्यतेने घेतला आहे. त्यानुसार मा.खासदार, मा.आमदार व अन्य मा.लोकप्रतिनिधी यांच्या प्रस्तावांना महानगरपालिका/ नगरपालिका/ नगरपंचायत हद्दीमध्ये कामाच्या संख्येची मर्यादा एकापेक्षा जास्त परंतु प्रति काम प्रति वर्षी महानगरपालिकेस कमाल रु. ४० लक्ष, "अ" वर्ग नगरपालिकेस कमाल रु. ३० लक्ष, "ब" व रु.२० लक्ष "क" वर्ग नगर पंचायतींना असू शकेल, अशी तरतूद आहे. मा. खासदार व आमदार व जिल्हाधिकारी यांच्याकडून महानगरपालिका / नगरपालिका / नगरपंचायत / म्हाडा / सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांच्याकडून प्राप्त प्रस्तावांना मंजूरी देऊन सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात अर्थसंकल्पीय तरतूदीपैकी उपलब्ध तरतूदीमधून निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्र विकास योजनेकरिता सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात रु.१००,००,००,०००/- (अक्षरी रु. शंभर कोटी फक्त) एवढा निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आला आहे. त्यापैकी वित्त विभागाने वरील संदर्भी क्र.३ च्या दिनांक १२ एप्रिल, २०२३ च्या परिपत्रकान्वये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार अर्थसंकल्पीत निधीच्या १०% प्रमाणात रु.१०.०० कोटी (अक्षरी रुपये दहा कोटी फक्त) एवढा निधी वितरणासाठी उपलब्ध करून दिलेला आहे.

२. या योजनेकरीता मा.मंत्री / राज्यमंत्री/ खासदार/ आमदार तसेच जिल्हाधिकारी यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या महानगरपालिका/ नगरपालिका/ नगरपंचायत हद्दीमधील विकास कामांच्या प्रस्तावांना / संदर्भावर निधीच्या उपलब्धतेनुसार शासन मान्यता प्राप्त झालेल्या विकासकामांना निधी वितरणाचा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येतो. त्यानुसार या योजनेंतर्गत उपलब्ध निधीमधून या शासन निर्णयासोबतच्या **परिशिष्ट-“अ”** मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे **एकूण रु.५,२५,०००,००/- (अक्षरी रुपये पाच कोटी पंचेवसीस लक्ष फक्त)** एवढा निधी अल्पसंख्याक नागरी बहुल क्षेत्र विकास कार्यक्रमांतर्गत मंजूर करण्यात येत आहे. सदर निधी संबंधित महानगरपालिका / म्हाडा / नगरपालिका / नगर पंचायत/ सार्वजनिक बांधकाम विभाग ज्या जिल्ह्यांमध्ये स्थित आहेत, त्या जिल्ह्यांचे जिल्हाधिकारी यांना स्वाधीन करण्यात येत आहे.

३. संबंधित महानगरपालिका / म्हाडा / नगरपालिका / नगरपंचायत / सार्वजनिक बांधकाम विभागांना मंजूर करण्यात आलेले अनुदान वितरित करण्यासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी, नियंत्रक अधिकारी आणि आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून काम पाहतील. **परिशिष्ट-“अ”** मध्ये दर्शविलेली कामे इतर योजनेतून करण्यात आलेली नाहीत, याची शहानिशा व खातरजमा संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी करावी व जर सदर काम इतर योजनेतून मंजूर केले असल्यास, त्या बदल्यात सदर योजनेतील इतर काम मंजूर निधीच्या मर्यादेत राहून बदल करण्याचे अधिकार संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना राहतील. उपरोक्त कामाच्या बदल्यात सदर योजनेतील इतर काम करणे शक्य नसल्यास त्यासाठी वितरीत केलेला निधी शासनाच्या कोषागारात तात्काळ जमा करण्यात यावा. तसेच संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी उपरोक्त कामांचे अंदाजपत्रक बांधकाम विभागाकडून प्राप्त करून घ्यावे. याबाबतची सर्व कागदपत्रे शासन निर्णयातील अटी व शर्तीनुसार प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी करावी. त्यानंतर त्यांना प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात यावी व निधी संबंधित महानगरपालिका / म्हाडा/ नगरपालिका / नगरपंचायत / सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांना सुपूर्द करण्यात यावा. तसेच सदर कामे महानगरपालिका / म्हाडा / नगरपालिका / नगरपंचायत / सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत रीतसर करून घेण्यात यावीत.

४. राज्यातील महानगरपालिका/नगरपालिका/नगरपंचायतींनी मागणी केल्यानुसार ज्या विवक्षित प्रयोजनासाठी निधी मंजूर करण्यात आला आहे, केवळ त्याच प्रयोजनासाठी संबंधित महानगरपालिका/ नगरपालिका / नगरपंचायतींना निधी खर्ची टाकणे अनिवार्य आहे. संबंधित जिल्हाधिकार्यांकडून अनुदान वितरित करण्यात आल्यानंतर संबंधित महानगरपालिका/ म्हाडा/ नगरपालिका/ नगरपंचायतीं/ सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांना सहा महिन्यांच्या कालावधीत प्रस्तावात नमूद केलेली कामे पूर्ण करणे आवश्यक आहे व याबाबतची उपयोगिता

प्रमाणपत्रे या शासन निर्णयाच्या परिशिष्ट "ब" मध्ये विहित केलेल्या नमुन्यात जिल्हाधिकाऱ्यांनी अल्पसंख्याक विकास विभागाकडे सादर करणे आवश्यक आहे. अल्पसंख्याक नागरी क्षेत्रविकास कार्यक्रमांतर्गत राज्यातील महानगरपालिका/म्हाडा/ नगरपालिका/नगरपंचायत /सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांनी हाती घेतलेल्या विकासकामांच्या प्रगतीबाबत संनियंत्रण करून त्याबाबतचा अहवाल संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी शासनास सादर करावा.

५. या योजनेंतर्गत होणारा खर्च " मागणी क्र. झेडई-१, मुख्यलेखाशिर्ष २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण ०२ समाजकल्याण २०० इतर कार्यक्रम, राज्य योजनांतर्गत योजना (०१) (०७) अल्पसंख्याक बहुल क्षेत्रात क्षेत्रविकास योजनेकरिता सहायक अनुदान (कार्यक्रम) (२२३५-ए-१३१) ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर)" या लेखाशिर्षाखाली सन २०२३-२४ या वर्षाकरिता मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

६. "शासन निर्णय वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका -१९७८ भाग पहिला, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, दि.१७ एप्रिल, २०१५ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्राप्त झालेल्या अधिकारांतर्गत प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार तसेच उपरोक्त संदर्भ क्र. ३ येथील वित्त विभागाच्या दि.१२ एप्रिल, २०२३ चा शासन निर्णय व त्यासोबतच्या परिशिष्टामधील मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२३०५०८१५०९०६९११४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(प्र. दा. अंधारे)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
३. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन,
४. अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव / सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग,
५. महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर,
६. महालेखापाल १/२ (लेखापरीक्षा), मुंबई / नागपूर,
७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
८. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,

९. संबंधित विभागीय आयुक्त,
१०. आयुक्त, नगरपालिका प्रशासन, मुंबई,
११. संबंधित जिल्हाधिकारी,
१२. आयुक्त, संबंधित महानगरपालिका,
१३. मुख्याधिकारी, संबंधित नगरपालिका,
१४. मा.मंत्री / मा.राज्यमंत्री (अल्पसंख्याक विकास) यांचे खाजगी सचिव,
१५. सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई,
१६. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय (प्रसिध्दीसाठी),
१७. निवडनस्ती (का-९).

परिशिष्ट "अ"

अ.क्र	जिल्हा	मनपा/नपा/नप	क्रमांक	विकास कामाचे नाव	निधी (लाखात)
१	बुलडाणा	संग्रामपूर	१	अल्पसंख्याक बहुल भागातील कब्रस्थानकडे जाणाऱ्या रस्त्यावर पुल व रस्ता बांधकाम करणे.	७५.००
				जिल्हा बुलडाणा एकूण	७५.००
२.	नाशिक	नाशिक	२	नाशिक मनपा हद्दीत प्रभाग क्र.२ मधील आडगाव शिवार येथील मुस्लिम समाज कब्रस्थान येथे संरक्षण भित बांधणे	३५.००
			३	नाशिक मनपा हद्दीत प्रभाग क्र.६ धील मखमलबाद शिवार येथील मुस्लिम समाज कब्रस्थान येथे संरक्षण भित बांधणे व इतर आनुषंगीक कामे करणे	४०.००
				जिल्हा नाशिक एकूण	७५.००
३.	रायगड	पेण	४	पेण नगरपरिषद हद्दीतील अल्पसंख्याक समाजाकरीता असणाऱ्या दफनभूमी विकसीत करणे व सुशोभीकरण करणे	७५.००
				जिल्हा रायगड एकूण	७५.००
४.	वर्धा	हिंणघाट	५	हिंणघाट शहरातील प्रभाग क्र.२ मधील खंडोबा वार्ड येथील आस्थाना कब्रस्थान येथे शओक सभेकरीता सभागृहाचे बांधकाम करणे	६०.००
			६	हिंणघाट शहरातील प्रभाग क्र.२ मधील खंडोबा वार्ड येथील आस्थाना कब्रस्थान येथे अंतर्गत सिमेंट रस्ते करणे	१५.००
				जिल्हा वर्धा एकूण	७५.००
५.	मुंबई उपनगर	मुंबई	७	हसिनबागजवळ, वेस्टर्न हाय वे बोरीवली (पू.) येथे लादी/पायवाटा/गटारे बांधणे	२२.००
			८	नुतननगर, एस.व्ही.रोड, बोरीवली (पू.) येथे लादी/पायवाटा/गटारे बांधणे	२२.००
			९	मस्जिदजवळ, एक्सरोड, बोरीवली (प.) येथे लादी /पायवाटा / गटारे बांधणे	२३.००
			१०	मस्जिदजवळ, बोरीवली (पू.) येथे लादी /पायवाटा / गटारे बांधणे	८.००
				जिल्हा मुंबई उपनगर एकूण	७५.००
६.	मुंबई शहर	मुंबई	११	श्री.विमलनाथ जैन देरासर, डॉ.भ.ई.रोड येथे देरासर शेजारी काँक्रीटकरण करणे	१५.००
			१२	शापुरजी फकरजी जोखी अग्यारी, गोदरेज बाग, नेपरियन्सी रोड येथे सुशोभीकरण करणे	१५.००
			१३	सुपार्श्वनाथ जैन देरासर, १०१ वाळकेश्वर रोड, येथे सुशोभीकरण करणे.	१५.००

			१४	मिठाईवाला अग्यारी, जहांगीर दाजी स्ट्रीट, ग्रान्ड रोड येथे मोकळ्या परिसरात पेव्हर ब्लॉक बसविणे	१५.००
			१५	पारेखवाडी जैन देरासर येथे मोकळ्या परिसरात लादीकरण करणे.	१५.००
				जिल्हा मुंबई शहर एकूण	७५.००
७.	नांदेड	मुखेड	१६	मुखेड नगर परिषदेअंतर्गत शादीखाना बांधणे	७५.००
				जिल्हा नांदेड एकूण	७५.००
				एकूण	५२५.००
				एकूण अक्षरी रुपये पाच कोटी पंचेवीस लक्ष फक्त	

(प्र. दा. अंधारे)
कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

परिशिष्ट - "ब"

उपयोगिता प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, अल्पसंख्याक विकास विभागाने राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्रांसाठी कार्यान्वित केलेल्या क्षेत्रविकास कार्यक्रमांतर्गत शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्र. नाक्षेवि-२०२३ / प्र.क्र.३४ / का.९, दि. ०८ मे, २०२३ अन्वये वितरीत केलेला रु. /- (अक्षरी रु.) एवढा निधी पुढील विकासकामांसाठी उपयोगात आणला आहे :-

विकासकाम/ विकासकामे	वापरलेली रक्कम
अ.	रु.
ब.	रु.
क.	रु.
ड.	रु.

असेही प्रमाणित करण्यात येते की, क्षेत्र विकास कार्यक्रमांतर्गत ज्या निकष / अटीनुसार शासनाने अनुदान मंजूर केले होते, त्या निकष/ अटीची यथायोग्यरित्या पूर्तता करण्यात आली आहे. तसेच ज्या प्रयोजनाकरिता निधी मंजूर करण्यात आला होता, त्याच प्रयोजनाकरिता निधीचा प्रत्यक्षात विनियोग झाला आहे, याची खातरजमा करण्याकरिता मी खालील दस्तऐवज/अभिलेखांची तपासणी केली आहे :-

तपासणी केलेल्या दस्तऐवज /अभिलेखांचे प्रकार :-

१. प्रमाणक आणि पुस्तक लेखा (Vouchers and Book of Accounts)
२. मोजणी पुस्तके (Measurement Books)
३. सहायक अनुदान / कर्ज नोंदवही (Grant-in-aid/ Loan Register)
४. खर्च नोंदवही (Expenditure Register)

आयुक्त, महानगरपालिका / मुख्याधिकारी, नगरपालिका यांची स्वाक्षरी	संबंधित महानगरपालिका / नगरपालिका ज्या जिल्ह्यात स्थित आहेत त्या जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांची प्रतिस्वाक्षरी
नाव तारीख स्थळ कार्यालय मुद्रा	नाव तारीख स्थळ कार्यालय मुद्रा
